

Střediska ekologické výchovy mezi teorií a praxí

Environmental education centers between theory and practice

Práce zkoumá postupy, jakými střediska ekologické výchovy v České republice zabezpečují efektivitu svých výchovně-vzdělávacích programů. Pomocí metodologie zakotvené teorie jsou zde analyzovány názory pracovníků středisek na evaluaci a nové metodické přístupy k tvorbě programů i širší kontext, ve kterém se střediska pohybují. Centrální kategorií pro vysvětlení strategií, která střediska volí pro zajištění a na ověření efektivitu svých programů, i procesů, které tyto strategie vyvolávají v rámci komunity středisek, je "sebevymezení". Konfrontace s novými teoretickými pohledy na efektivitu environmentální výchovy vedla pracovníky středisek k potřebě vyjasnit si svoji pozici – svoje pojetí environmentální výchovy i představu o její efektivní realizaci. V jejím průběhu střediska čerpají z různých „zdrojů síly“, z alternativních interpretací historie environmentální výchovy v České republice i z existujícího kontextu. V diskusní části práce porovnává optimální a současné rozdělení rolí mezi hlavní aktéry environmentální výchovy: univerzity, stát, střediska a školy. Upozorňuje na rizika, které mohou ze stávající situace nastat, ale i na příležitosti pro kvalitativní rozvoj environmentální výchovy.

Environmentální výchova, centra environmentálního vzdělávání, neziskové organizace, evaluace, program

Environmental education; environmental education centers; non-profit organisations; evaluation; programme

The aim of the essay is to investigate the ways Czech environmental education centers manage and evaluate the effectiveness of their programs. The grounded theory approach was applied for analysis of opinion of centers' staff on programme evaluation and on new methodical guidelines for programme designing. The core category for explaining the strategies for establishing and evaluating the program effectiveness of the centers, and the processes these strategies introduce into the community of the centers, appears to be 'self-defining'. As the centers are confronted with new theoretical views on the effectiveness of environmental education, they feel it necessary to clarify their position, i.e. their concept of environmental education and its effectiveness. To support their self-definition, they use various 'sources of power': various alternative interpretations of the history of environmental education in the Czech Republic, and existing context. In the discussion section, an comparison is made between the optimal and the current division of roles between the main stakeholders of environmental education (i.e. universities, government, centers and schools). Two results of the current state-of-affairs are discussed: existent threats and opportunities for further qualitative development of the field.

ČINČERA, Jan. *Střediska ekologické výchovy mezi teorií a praxí*. Praha: BEZK, Agentura Koniklec a Masarykova univerzita, 2013. 273 s. neuveden. ISBN 978-80-210-6525-3.